

Odpowiedzi na Twoje pytania

Niniejszy arkusz najczęściej zadawanych pytań zawiera podsumowanie porad i dostępnych form wsparcia rządowego dla pracowników podczas epidemii koronawirusa (COVID-19).

Aby uzyskać bezpłatną, indywidualną poradę dotyczącą kwestii omawianych w niniejszym dokumencie FAQ lub innych aspektów prawa pracy, należy zadzwonić pod numer (028) 9024 4401 i poprosić o rozmowę z doradcą ds. prawa pracy. Alternatywnie, możesz wysłać e-mail na adres employmentadvice@lawcentreni.org, podając swoje dane kontaktowe.

Co jeśli zacznę się czuć źle w pracy?

Jeśli źle się poczujesz i rozwinię się u Ciebie nowy, ciągły kaszel lub wysoka temperatura, powinieneś pójść do domu. Powinieneś zostać tam i samodzielnie odizolować się przez siedem dni od momentu wystąpienia objawów. Jeśli mieszkasz z innymi osobami (rodziną lub współlokatorami), oni również muszą pozostać w domu przez czternaście dni od tej daty. Aby uzyskać porady lub wskazówki dotyczące opieki zdrowotnej, należy skorzystać z [portalu internetowego NHS 111 poświęconego koronawirusowi](#).

Czy mój pracodawca musi mi płacić, gdy jestem chory lub w samoizolacji?

Jeśli musisz wziąć wolne w pracy z powodu koronawirusa (COVID-19) – czy to dlatego, że jesteś chory, czy dlatego, że musisz się odizolować, a nie możesz pracować z domu – powinieneś sprawdzić, jakie wsparcie finansowe jest dla Ciebie dostępne. Jeśli Twój pracodawca posiada politykę ws. koronawirusa (COVID-19), może ona być źródłem informacji na temat wsparcia, jakiego pracodawca jest gotów udzielić. Alternatywnie, należy sprawdzić czy masz prawo do umownego zasiłku chorobowego – jest to zasiłek chorobowy wykraczający poza ustawowe minimum, przewidziany w klauzuli w umowie o pracę.

Nawet jeśli Twój pracodawca nie zobowiązał się do zapewnienia Ci umownego zasiłku chorobowego, możesz być uprawniony do ustawowego zasiłku chorobowego (SSP), pod warunkiem, że spełniasz odpowiednie wymagania. Są one następujące:

- Musisz mieć zawartą umowę o pracę ze swoim pracodawcą, oraz
- Musisz zarabiać średnio co najmniej 118 funtów tygodniowo.

Jeśli masz objawy choroby koronawirusowej lub jesteś w samoizolacji, ponieważ ktoś w Twoim gospodarstwie domowym ma objawy choroby, powinieneś jak najszybciej poinformować o tym pracodawcę. Ustawodawstwo zezwala obecnie na wypłacanie SSP od pierwszego, a nie czwartego dnia choroby.

Jeśli kwalifikujesz się do zasiłku SSP, Twój pracodawca będzie musiał wypłacać Ci £95.85 tygodniowo podczas choroby lub samoizolacji. Świadczenie SSP można otrzymywać do 28 tygodni.

Zgodnie z moją umową o pracę mam prawo do dodatkowego wynagrodzenia chorobowego. Czy mój pracodawca musi mi je płacić, jeśli jestem w samoizolacji?

Jeśli jesteś w samoizolacji, ponieważ ktoś w Twoim gospodarstwie domowym ma objawy koronawirusa, Twój pracodawca jest tylko prawnie zobowiązany do płacenia Ci SSP. Pracodawca może zdecydować się na wypłacanie Ci także umownego zasiłku chorobowego w tym okresie, ale nie jest do tego zobowiązany.

Jeśli wystąpią u Ciebie objawy choroby koronawirusowej, możesz być uprawniony do otrzymania SSP oraz wszelkich dodatkowych świadczeń chorobowych zgodnie z umową.

Jeśli jesteś w samoizolacji, ponieważ rząd poradził Ci zastosować ją jako środek ochronny, również będziesz mieć prawo do otrzymania SSP.

Pracuję tylko na pół etatu. Czy ma to wpływ na wymiar mojego uprawnienia do ustawowego zasiłku chorobowego?

Nie. Jeśli kwalifikujesz się do SSP, Twój pracodawca musi płacić Ci £95.85 tygodniowo.

Co jeśli nie przysługuje mi ustawowy zasiłek chorobowy?

Możesz nie kwalifikować się do SSP, jeśli nie spełniasz wymagań dotyczących zarobków lub z różnych innych powodów. W takim przypadku należy rozważyć ubieganie się o zasiłek uniwersalny (*universal credit*, UC) oraz o dodatek do zatrudnienia (*employment and support allowance*, ESA). Należy pamiętać, że zasiłki są bardzo złożoną kwestią. Gorąco zachęcamy do zasięgnięcia porady przed

złożeniem wniosku o którekolwiek z tych świadczeń, szczególnie jeśli już ubiegasz się o inne świadczenia. Możesz uzyskać bezpłatną, specjalistyczną poradę dotyczącą świadczeń od Law Centre NI dzwoniąc pod numer **(028) 9024 4401** i rozmawiając z jednym z naszych doradców ds. ubezpieczeń społecznych.

Universal Credit to zasiłek, który ma pomóc w pokryciu kosztów utrzymania. Jest wypłacany co miesiąc, ale trzeba będzie odczekać pięć tygodni po złożeniu wniosku, zanim zaczniesz się otrzymywać płatności. Możesz ubiegać się o dotację z funduszu awaryjnego (*contingency fund*) UC w Irlandii Północnej, aby pomóc Ci w tym okresie. Istnieje również możliwość starania się o zaliczkę na poczet płatności UC – jednak w przeciwieństwie do funduszu awaryjnego, zaliczka ta musi zostać zwrócona.

Wysokość świadczenia UC będzie zależała od Twojej sytuacji i sytuacji Twojego partnera, jeśli stosowne. Możesz otrzymać więcej pieniędzy, jeśli spełniasz inne kryteria, na przykład jeśli masz dzieci lub jeśli jesteś niepełnosprawny. Nie będziesz kwalifikować się do otrzymania UC, jeśli Ty lub Twój partner macie ponad 16,000 funtów oszczędności.

„Nowe” ESA to zasiłek, który pomaga w pokryciu kosztów utrzymania, jeśli nie jesteś w stanie pracować. Możesz się do niego kwalifikować, jeśli:

- Jesteś w wieku poniżej państwowego wieku emerytalnego – [możesz sprawdzić, czy to Ciebie dotyczy tutaj](#).
- W ciągu ostatnich dwóch do trzech lat zapłaciłeś wystarczającą ilość składek na ubezpieczenie społeczne (*National Insurance Contributions* - NIC).

W ramach oceny Twojego roszczenia, otrzymasz „stawkę oceny” (*assessment rate*) ESA. Będzie to do £73.10 tygodniowo, jeśli masz więcej niż 25 lat, lub do £57.90 tygodniowo, jeśli masz mniej niż 25 lat. Po tym, prawdopodobnie otrzymasz do 111,65 funtów tygodniowo.

Możesz [złożyć wniosek o UC tutaj](#). Aby ubiegać się o ESA, należy skontaktować się z centrum zasiłków pracowniczych i pomocniczych w Irlandii Północnej pod numerem telefonu 0800 085 6318. Więcej informacji na temat wnoszenia roszczenia o ESA [można znaleźć tutaj](#).

Otrzymałem list z zaleceniem „chronienia się” („*shield*”). Czy mój pracodawca musi mi płacić?

Nie, w tej sytuacji Twój pracodawca nie musi Ci płacić. Możesz poprosić o urlop bezpłatny lub o urlop tymczasowy (*furlough*). Aby uzyskać więcej informacji na temat rządowego programu urlopowego, [patrz poniżej](#). Rząd przedstawił również wytyczne, zgodnie z którymi osoby stosujące działania „ochronne” mogą ubiegać się o SSP.

Mieszkam z kimś, kto stosuje działania ochronne, ale mój pracodawca chce, żebym przyszedł do pracy. Co powinienem zrobić?

Niestety nie ma żadnych konkretnych wskazówek dla osób, które mieszkają z osobami stosującymi działania ochronne. W tej sytuacji radzimy porozmawiać z pracodawcą i spróbować znaleźć rozwiązanie, które będzie do przyjęcia dla obu stron. Możesz na przykład poprosić o czas wolny od pracy bez wynagrodzenia – jako zwykły urlop bezpłatny, albo jako urlop ze względu na osoby pozostające na utrzymaniu (*dependents' leave*). Możesz też poprosić o wzięcie urlopu tymczasowego (*furlough*). Aby uzyskać więcej informacji na temat rządowego programu urlopowego, [patrz poniżej](#).

Mój pracodawca nie wierzy, że muszę się odizolować. Jak mogę to udowodnić?

Jeśli musisz przedstawić dowód pracodawcy, możesz otrzymać zawiadomienie o izolacji z [portalu internetowego NHS 111 poświęconego koronawirusowi](#).

Uważam, że jestem szczególnie narażony na skutki tego wirusa, co musi zrobić mój pracodawca?

Rząd wydał wytyczne, które zdecydowanie doradzają osobom narażonym na większe ryzyko złapania choroby koronawirusowej (COVID-19), aby podjęły ścisłe

działania mające na celu społeczne zdystansowanie się. Powyższe ma zastosowanie między innymi do poniższych sytuacji:

- Przewlekłe problemy zdrowotne, na przykład astma, cukrzyca lub choroba serca, albo osłabiony układ odpornościowy/ obniżona odporność.
- Cięża.
- Wiek 70 lat lub więcej.
- Bycie opiekunem innej osoby chorującej na jakąś chorobę, która sprawia, że ryzyko jest w jej przypadku większe.

Pracodawcy muszą być szczególnie ostrożni i podejmować dodatkowe kroki w stosunku do każdego pracownika, który jest szczególnie narażony na działanie wirusa. Jeśli Twoja praca może być wykonywana z domu, powinno być to umożliwione. Najlepiej byłoby napisać do pracodawcy lub porozmawiać z nim o tym. Alternatywnie, Twój pracodawca powinien podjąć kroki w celu zapewnienia jak największego bezpieczeństwa w zakładzie pracy. Mogą one obejmować dodanie dodatkowych miejsc parkingowych, aby pracownicy nie musieli korzystać z transportu publicznego, lub wprowadzenie elastycznych godzin pracy, aby pracownicy nie musieli dojeżdżać do pracy w najbardziej ruchliwych godzinach.

Jeśli nadal nie chcesz iść do pracy, możesz uzgodnić z pracodawcą urlop wypoczynkowy lub bezpłatny. Twój pracodawca nie musi się na to zgadzać, a jeśli nie przyjdiesz do pracy bez zgody pracodawcy, może to doprowadzić do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego przeciwko Tobie.

W firmie nie ma ruchu i obawiam się, że moja posada może być zagrożona, co mogę zrobić?

Rząd Wielkiej Brytanii i NI Executive ogłosiły środki mające na celu wsparcie przedsiębiorstw, w tym ulgi w zakresie stawek i podatków, system pożyczek i system dotacji na finansowanie kosztów wynagrodzeń. Należy upewnić się, że pracodawca jest świadomy dostępnego wsparcia. Informacje na temat zakresu wsparcia dostępnego dla przedsiębiorstw w Irlandii Północnej [można znaleźć tutaj](#).

Mój pracodawca powiedział mi, że planuje wysłać mnie na urlop tymczasowy (*furlough*) w czasie epidemii, co to znaczy?

Pracownicy na urlopie tymczasowym *furlough* to pracownicy, których zatrudnienie zostało zawieszane na czas określony. To nie to samo, co zwolnienie z pracy czy zwolnienia grupowe - zostaniesz zatrzymany na liście płac pracodawcy i zachowasz świadczenia pracownicze, z zamiarem wznowienia płatnego zatrudnienia pod koniec tego okresu.

W czasie gdy jesteś na urlopie tymczasowym, Twój pracodawca będzie w stanie wypłacić ci do 80% Twojej zwykłej pensji (do pułapu £2,500 miesięcznie) z wykorzystaniem dotacji od rządu brytyjskiego. Twój pracodawca może „uzupełnić” tę kwotę do kwoty Twojego zwykłego poziomu wynagrodzenia, jeśli tak zdecyduje, ale nie jest do tego zobowiązany.

Środki te pochodzą od rządu brytyjskiego [z programu utrzymania pracy w związku z koronawirusem](#). Program ma być realizowany przez co najmniej cztery miesiące od dnia 1 marca 2020 r., ale w razie potrzeby zostanie przedłużony.

Aby kwalifikować się do otrzymania dotacji, pracodawca musi potwierdzić na piśmie (listownie lub e-mailem), że zostałeś wysłany na urlop tymczasowy. Pracodawca nie może wysłać Cię na ten urlop bez Twojej zgody, ale musisz udzielić odpowiedzi na piśmie. Pisemne zawiadomienie od Twojego pracodawcy powinno zawierać porozumienie wskazujące, że nie będziesz pracować dla niego w czasie tego urlopu tymczasowego. Dokumentacja tego zawiadomienia musi być przechowywana przez pięć lat. Najlepsze praktyki sugerowałyby, aby pracodawca i pracownik podpisali pisemną „umowę o urlopie tymczasowym”.

Zostałem wysłany na urlop tymczasowy, czy w tym okresie mogę jeszcze wykonywać jakąś pracę dla mojego pracodawcy?

Nie. Praca u Twojego pracodawcy w czasie urlopu tymczasowego może zagrozić Twojej możliwości uczestnictwa w tym programie. Możesz jednak podjąć nową pracę w trakcie urlopu tymczasowego, jeśli umowa na to pozwala.

Możesz brać udział w wolontariacie, o ile nie obejmuje on świadczenia usług ani zarabiania pieniędzy na rzecz Twojego pracodawcy. Twój pracodawca może pomóc Ci w znalezieniu nowej pracy lub wolontariatu w czasie urlopu tymczasowego, jeśli pozwalają na to aktualne wytyczne dotyczące zdrowia publicznego.

Nadal możesz brać udział w szkoleniach, o ile nie obejmuje to świadczenia usług ani zarabiania pieniędzy na rzecz Twojego pracodawcy. Jeśli pracodawca poprosi Cię o udział w szkoleniu, musisz otrzymać za ten czas co najmniej odpowiednią minimalną stawkę wynagrodzenia. W większości przypadków, Twoje płatności za urlop tymczasowy pokryją te koszty, ale jeśli ich nie pokryją, Twój pracodawca musi wypłacić Ci dodatkowe wynagrodzenie, do którego masz prawo.

Zostałem wysłany na urlop tymczasowy. Czy mój pracodawca może cofnąć mnie z urlopu, jeśli pojawi się możliwość pracy? Czy mogę zostać wysłany z powrotem na urlop tymczasowy, kiedy ta praca zostanie ukończona?

Tak, o ile spełnione zostaną pewne warunki.

Pracownicy muszą przebywać na urlopie tymczasowym przez co najmniej trzy tygodnie, aby zakwalifikować się do udziału w programie. Tak więc, jeśli Twój pracodawca znalazł dla Ciebie pracę po trzech tygodniach urlopu tymczasowego, może cofnąć Cię z urlopu z powrotem do pracy. Jeśli pracodawca cofnie Cię z urlopu tymczasowego przed upływem trzech tygodni urlopu, nie kwalifikowałbyś się do wypłaty w ramach programu.

Nic nie powstrzymuje pracodawców przed wysyłaniem i cofaniem pracowników z urlopu tymczasowego, o ile przestrzegają oni limitu czasowego. Może to mieć zastosowanie na przykład wtedy, gdy normalnie dwóch pracowników wykonuje daną pracę, a pracodawca potrzebuje tylko jednej osoby do jej wykonywania w czasie

epidemii. W tej sytuacji Ty i Twój współpracownik moglibyście pracować na zmianę, biorąc po trzy tygodnie urlopu, a następnie trzy tygodnie pracy i tak dalej.

Część mojej pensji zarabiam na prowizji, czy jest to objęte programem?

Jeśli masz zagwarantowany pewien poziom wypłat prowizji w umowie, pracodawca może ubiegać się o objęcie go programem. Jednak większość innych prowizji lub uznaniowych wypłat premii nie jest objęta programem. Tak więc, na przykład, jeśli jesteś sprzedawcą, który dostaje udział procentowy od każdej zrealizowanej sprzedaży, nie będzie to objęte programem. Podobnie, jeśli zazwyczaj zarabiasz na napiwkach, nie będzie to objęte programem, chyba że w umowie o pracę została określona konkretna kwota.

Mam dwie prace na pół etatu, czy wciąż mogę skorzystać z programu urlopów?

Tak, pod warunkiem, że otrzymujesz wynagrodzenie przez system PAYE. Każdy pracodawca, u którego pracujesz, będzie musiał samodzielnie wskazać Cię jako pracownika na urlopie tymczasowym i złożyć wniosek o dodanie Cię do programu. Poza tym, możesz zostać wysłany na urlop tymczasowy w jednej pracy, ale nie w drugiej.

Zostałem wysłany na urlop tymczasowy. Czy mogę zacząć pracę gdzie indziej?

Jeśli Twoja umowa o pracę z organizacją, która wysłała Cię na urlop, na to zezwala, możesz podjąć inną pracę w innym miejscu.

Zostałem wysłany na urlop tymczasowy. Czy ma to wpływ na moje uprawnienia do zasiłków?

W zależności od okoliczności, może to mieć wpływ.

Aby uzyskać bezpłatną, bezstronną poradę na temat wszystkich aspektów systemu opieki społecznej, należy zadzwonić pod numer telefonu 028 9024 4401 i poprosić o rozmowę z doradcą ds. ubezpieczeń społecznych.

Zostałem wysłany na urlop tymczasowy, ale 80% mojej zwykłej pensji nie wystarczy na utrzymanie, czy mogę ubiegać się o zasiłek?

Tak, w zależności od okoliczności możesz ubiegać się o zasiłki. Przed złożeniem wniosku o przyznanie świadczenia zdecydowanie zalecamy zasięgnięcie porady specjalisty.

Law Centre NI oferuje bezpłatną, bezstronną poradę w sprawie wniosków o zasiłki – aby umówić się na telefon w tej sprawie, należy zadzwonić pod numer 028 9024 4401 i poprosić o rozmowę z doradcą ds. ubezpieczeń społecznych.

Jestem pracownikiem agencyjnym lub pracownikiem na umowie o pracę na zero godzin, czy nadal mogę zostać objęty programem urlopów tymczasowych?

Tak. Jeśli byłeś na liście płac PAYE Twojego pracodawcy w dniu lub przed dniem 19 marca 2020 r., a Twój pracodawca przedłożył do HMRC w czasie rzeczywistym stosowne powiadomienie do tego terminu, program obejmuje pracowników zatrudnionych na każdego rodzaju umowach, włączając:

- Pracowników zatrudnionych w pełnym wymiarze godzin.
- Pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin.
- Pracowników na umowach agencyjnych.
- Pracowników zatrudnionych na podstawie umów o elastycznym wymiarze godzin lub na zero godzin.

Zostałem zwolniony przez mojego pracodawcę w ramach zwolnień grupowych w odpowiedzi na epidemię

koronawirusa. Czy mój pracodawca może mnie ponownie zatrudnić i zamiast tego umieścić mnie w programie urlopów tymczasowych?

Tak, pod pewnymi warunkami.

Jeśli zostałeś zwolniony lub przestałeś pracować dla swojego pracodawcy w okresie od 28 lutego 2020 r. do 19 marca 2020 r., pracodawca może zgodzić się na ponowne zatrudnienie i wysłać Cię na urlop tymczasowy. Aby się do tego kwalifikować, pracodawca musiał wypłacać Ci pieniądze za pośrednictwem systemu PAYE i musiał złożyć stosowne zawiadomienie w czasie rzeczywistym (RTI) w dniu lub przed dniem 28 lutego 2020 r.

Jeśli zostałeś zwolniony lub przestałeś pracować dla swojego pracodawcy po 19 marca 2020 r., pracodawca może zgodzić się na ponowne zatrudnienie i wysłać Cię na urlop tymczasowy. Aby się do tego kwalifikować, pracodawca musiał wypłacać Ci pieniądze za pośrednictwem systemu PAYE i musiał złożyć stosowne zawiadomienie w czasie rzeczywistym (RTI) w dniu lub przed dniem 19 marca 2020 r.

Byłem na umowie na czas określony, która się skończyła i teraz jestem bezrobotny. Czy mój poprzedni pracodawca może umieścić mnie na urlopie tymczasowym?

Tak, pod pewnymi warunkami.

Jeśli byłeś zatrudniony na umowę na czas określony, Twój były pracodawca może ponownie zatrudnić Cię, wysłać Cię na urlop tymczasowy i ubiegać się o świadczenie dla Ciebie, jeśli umowa wygasła po:

- 28 lutego 2020 r., a informacja o płatności w czasie rzeczywistym (RTI) w stosunku do Ciebie została przekazana do HMRC w dniu lub do dnia 28 lutego 2020 r.
- 19 marca 2020 r., a informacja o płatności w czasie rzeczywistym (RTI) w stosunku do Ciebie została przekazana do HMRC w dniu lub do dnia 19 marca 2020 r.

Jeśli Twoja umowa na czas określony nie wygasła, pracodawca może ją przedłużyć lub odnowić. Pracodawca może wystąpić o świadczenie dla Ciebie, jeśli informacja o płatności w czasie rzeczywistym (RTI) w stosunku do Ciebie została przekazana do HMRC w dniu lub do dnia 19 marca 2020 r.

Jeśli rozpocząłeś i zakończyłeś tę samą umowę w okresie od 28 lutego 2020 r. do 19 marca 2020 r., nie kwalifikujesz się do tego programu. Nie odnosi się to konkretnie do pracowników zatrudnionych na podstawie umów na czas określony, to samo dotyczy pracowników zatrudnionych na podstawie wszystkich innych umów.

Zacząłem nową pracę od 19 marca. Czy mój nowy pracodawca może dodać mnie do programu urlopów tymczasowych?

Nie, aby zakwalifikować się do programu musiałeś być na liście płac nowego pracodawcy w dniu lub przed dniem 19 marca 2020 r., a Twój pracodawca musiał złożyć informacje o płatności w czasie rzeczywistym (RTI) w stosunku do Ciebie do HMRC do tego dnia. Jeśli nie jesteś w stanie skorzystać z programu urlopów tymczasowych w ramach nowego zatrudnienia, możesz poprosić swojego starego

pracodawcę o ponowne zatrudnienie i objęcie cię urlopem tymczasowym. Należy pamiętać, że zależy to od uznania pracodawcy.

Oświadczenie

Chociaż dokładamy wszelkich starań, aby informacje zawarte w publikacjach Law Centre były dokładne, nie możemy przyjąć odpowiedzialności za jakiegokolwiek nieścisłości lub ich konsekwencje. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie nie powinny być traktowane jako pełne i autorytatywne oświadczenie prawne.

Law Centre NI działa wyłącznie na terenie Irlandii Północnej. Informacje zawarte w niniejszym dokumencie mają zastosowanie wyłącznie do prawa Irlandii Północnej.

Podczas czytania dokumentów Law Centre NI prosimy zwrócić uwagę na datę ich publikacji, ponieważ przepisy mogły ulec zmianie od czasu ich opublikowania.

© Law Centre NI 2020

